

BRONZDAN "DÜŞÜNEN ADAM"

Kenneth CLARK

Rodin'ın yaşamı çalkantılı ve acıklı idi, fakat insan ve insan vücuduna karşı olan tutkusu onun birçok şaheserler meydana getirmesine sebep olmuştur.

Sanatta zevk anlayışı şaşırtıcı bir şekilde değişmektedir. Daha 25 yıl önce Auguste Rodin'in eserleri abartmalı, ädi, sanata aykırı bulunuyordu. Şimdi ise bu görüşler değişmiş, tamamiyle bir canlılık kazanmıştır. Bugün, 1840'da doğan Rodin bir üstat ve ondokuzuncu yüzyıl romantizminin tek mirasçısı, belki de Mikelanj'dan sonra gelmiş geçmiş en büyük heykeltıraş kabul edilmektedir.

Rodin'in iletme ve güç araçları parmaklarıydı. Elleri ise dokunur dokunmaz can vermek yeteneğine sahip bir doktorun veya bir çıkıkçının kilere benzerdi. Eserlerindeki kuvvet ve zenginlik, çok az kimsenin onun gibi görebildiği insan vücudu ile saplantı sayılacak derecede meşgul olmasından ileri gelmekteydi. Onu heyecanlandıran en küçük hareket büyük bir coşkuyla ya resmedilmeli veya model haline getirilmeliydi. Bu yönüyle Rodin, Rubens'ten sonra insan hareketlerine büyük bir yakınlık duyan sanatçıdır. Bazı buluşları o günün sanat görüşlerine uygundu, fakat Rodin, hiçbir zaman halkın istediği böyledir diye yanlış bir adım atmamıştır. 1880'de meşhur heykeli "Düşünen Adam"ı yapmıştır ki bu heykel Dante'nin sembolik bir portresidir. Rodin, büyük bir titizlikle vicdanının sesini dinlemiş, bu da O'nu heykellerinin büyük hayranlıklarla seyredilmesi sonucuna ulaştırmıştır.

Bir istisna "Calais Halkı" dır. (III. Edward 1347 yılında Calais'i kuşatmış, altı ünlü kişinin hayatına karşı kasaba halkını bırakacağını söylemiştir. Belediye Reisi ve diğer beş ünlü kişi hayatlarını feda etmeğe razı olunca o da kasabayı bırakmıştır). Dramatik eleman, kalıtım yoluyla Rodin'in içinde mevcuttu, sonradan gelmiş

değildi. Kasaba halkının genel hisleri, bir heykel formu almalarına neden olmuştur. Rodin, heykelinin Calais Kasabasının meydanına konmasını istemiştir. Böylece Calais halkı geçmiş günlerde atalarının göstermiş olduğu kahramanlıkları her zaman anımsayabileceklerdir.

Rodin'in heybetli bir heykeli de "Balzac"tır. Fakat bu heykel hiçbir zaman popüler olamamıştır. Bu eser 1892'de "Edebiyatçılar Topluluğu" tarafından Rodin'e ismarlanmış, 1894'te tamamlanması istenmiş ve Palais - Royal merkezine ünlü Fransız romancısı Balzac'ın anısı için dikilmesine karar verilmiştir.

Rodin'e bu görev oldukça zor geldi, çünkü bütün önceki heykelleri bir modele dayanıyordu. Oysa Balzac 40 yıl önce ölmüştü. Şişman ve mert olmayan bir görünüşü vardı. Rodin 2.70 m. boyunda bir heykel yapmak zorundaydı ve bu onun "gerçek" anlayışının bir sınava olacaktı.

Rodin, atölyesinde; yedi büyük, çıplak Balzac modeli yaptı. Bu modeller "Edebiyatçılar Topluluğu" üyeleri tarafından hiç beğenilmedi. Bu kişiler Rodin'in hiçbir şey yapmadığını, onun bir şarlatan ve dolandırıcı olduğunu iddia ettiler. Rodin çalışmalarına biraz daha devam etti ve bu çıplak heykelleri kumaş parçaları ile giydirdi. Bunların içinden birini seçip 1898'de "Salon'a" gönderdi. "Salon", o zamanların en iyi resim ve heykel sergisiydi. Buradaki jüri, tutucu ve yeni fikirlere kapalıydı. Sanatçıları yüceltme veya engelleme kudretleri vardı.

Heykel, Rodin'in düşmanlarının en kötü fikirlerini bile mağlûp etti. Düşmanları da, bu olağanüstü yapıt karşısında "Edebiyatçılar Topluluğu" üyeleri ve halkın çoğunun Rodin'in deli ve Fransa'ya hakaret ettiği yolundaki görüşlerini

az bir güçle değiştirmeyi başarmış oldular. Fakat yine de Topluluk üyeleri arasında heykeli kabul etmeyenler vardı. Bu sırada Salon'da heykeli inceleyenler bir nokta üzerinde birleştiller : Heykel mükemmeldi. Rodin, heykelini Salon'dan alıp Mevdon'daki evinin bahçesine dikti. "Eğer gerçek çığnense, "benim Balzac'ım" gelecek kuşaklar tarafından parça parça edilecektir. Eğer gerçek ayakta kalırsa, heykelim de sapaşlam kalacaktır. Bu çalışmam bütün yaşamımın ve estetik anlayışımın esaslı bir sonucu, gelişmemde de önemli bir adımdır. Bu yapıtımla geçmişin kaybolmuş gelenekleri ile zamanım arasında hergün kuvvetlenecek bir köprü kurdum".

Bana göre "Balzac", Rodin'in sözlerinin gerçek bir ifadesidir. Birçok stildeki denemelerinden sonra içinden geldiği gibi çalışmış bu da çok başarılı neticeler vermesine neden olmuştur. Aynı zamanda Rodin'in eserlerinde modellerin (görünüşlerin) taklit edilmeleri ikinci plâna itilmiştir.

Buna rağmen Rodin'in sözlerinde acıklı bir olay yatmaktadır. Balzac'ın, onun gelişiminde bir başlangıç olduğunu ima etmektedir. Gerçekten de bu heykel, onun son büyük eseridir.

Rodin, gençlik yıllarını Rose Beuret adında hırçın ve cahil sayılabilecek bir kadınla geçirmiştir. Rodin, Rose'a sadık kalmamış, 1887 yılında öğrencilerinden Camille Claudel'e aşık olmuştur. (Camille Claudel ünlü şair Paul'un kardeşidir). On

yıla yakın bir süre Camille, Rodin'in yaşantısında Madame Rose'un oynadığı rolü yüklenmiştir. 1897'de Camille, Rodin'den Rose'u bırakıp kendisi ile evlenmesini istemiştir. Fakat bu isteği Rodin tarafından reddedilmiştir. Arzusu yerine getirilmeyen Camille Claudel Rodin'i terkedip, çılđın bir hale düşmüştür.

Büyük aşkının kendisini terk etmesi üzerine Rodin, kendisini bir sürü maceranın içine atmıştır. Bunlardan birisi Chaiseul Düşesi Amerikalı bir kadındır. Bu hanım, ünlü heykeltıraşı dansçılar gibi giydirmeye başlayınca, Rodin'in arkadaşları onu, bu hanımdan kurtarmayı başarmışlardır. Neticede; Rodin'in kapısından kadınlar eksik olmamıştır.

Rodin, 1917 yılının son aylarında (ki ömrünün son günleridir.) Madame Rose ile evlenmeye zorlanmıştır. Maalesef, bu dönemlerde iki de yaşlanmış ve hayatın garip cilvelerinin pençeleri altında kalmışlardır.

Bu acı hikâye, onun son zamanlarında büyük eserler meydana getiremeyeşinin bir nedenidir. Ayrıca bu olaylar, ölümünden sonra da şöhretine düşen lekeyi açıklamaktadır. Onu eleştirenler, Rodin'i bir dansçı elbisesi içinde dönüşerek bu yanlış yargılarına varmışlardır. Aslında Rodin'in üstatlığına sahte bir filozof (Choiseul Düşesi) tarafından gölge düşürölmüştür.

Ancak, "Balzac" ve "Calais Halkı"na bir göz atmak onun romantikliğini anlamaya yeterlidir.

READER'S DIGEST'ten
Çeviren : Sevdâ ALTINÖRS

- *Başkalarının dertlerine tahammül edebilecek kadar güçlüyüz.*
- *Eğer kendimizin hiç kusuru olmasaydı, başkalarınınkini görönce bu kadar çok zevk alamazdık.*
- *Birisinin zekiliğini örtebilmesi için olduğundan daha zeki olması gerekir.*
- *Biz küçük hatalarımızı başkalarını daha büyüklerini yapmadığımızı ikna edebilmek için itiraf ederiz.*
- *Fikir verebiliriz, fakat hiç bir zaman davranış öğretmeyiz.*
- *Tabii görönebilmek arzusuna hiç bir şey mani olamaz.*
- *Eğer suçlar sadece tek tarafta olsaydı, münakaşalar o kadar çok uzamazdı.*

Duc de la ROCHEFOUCAULD

Çeviren : Nesrin AKDUMAN